

Anmälan om svar på remiss av Nationell strategi för sanering efter kärnteknisk olycka

Remiss från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har remitterat ett förslag på Nationell strategi för sanering efter kärnteknisk olycka till bland annat Stockholms stad för yttrande. MSB har på uppdrag från regeringen tagit fram förslaget i samverkan med flera myndigheter, däribland Strålsäkerhetsmyndigheten samt flera länsstyrelser och kommuner.

Syftet med strategin är att beskriva den nationella målsättningen för saneringsförmågan, att den ska fungera som ett verktyg för samtliga berörda aktörer samt bidra till att stärka samordning och samverkan mellan berörda aktörer avseende saneringsåtgärder efter en kärnteknisk olycka.

På grund av kort remisstid har staden svarat med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret har inte haft möjlighet att djupare analysera remissen på grund av den korta svarstiden men anser bland annat att strategin i första hand fokuserar på länsstyrelsernas roll. Trots det har kommunerna en nyckelroll att spela i det faktiska arbetet i kraft av kompetens och rådighet och stadsledningskontoret anser därför att kommunernas ansvar, roll och rådighet i arbetet bör förtydligas. Vidare anser stadsledningskontoret att det i sammanhanget är rimligt att mot bakgrund av bland annat strategin bör tillfogas ytterligare resurser till kommunsektorn.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen godkänner anmälan om svar på remissen.

Stockholm den 29 januari 2025

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Betänkandet Säkerhetsprovningar – nya regler (SOU 2024:88), dnr KS 2024/1390-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

MSB har på uppdrag från regeringen tagit fram ett förslag på nationell strategi för sanering efter kärnteknisk olycka. Förslaget har tagits fram i samverkan med flera myndigheter, däribland Strålsäkerhetsmyndigheten samt flera länsstyrelser och kommuner.

Syftet med den strategin är att beskriva den nationella målsättningen för saneringsförmågan, att den ska fungera som ett verktyg för samtliga berörda aktörer samt bidra till att stärka samordning och samverkan mellan berörda aktörer avseende saneringsåtgärder efter en kärnteknisk olycka.

Uppdraget har varit att ta fram en strategi för kärnteknisk olycka men strategin bedöms även med mindre justeringar vara användbar för en insats efter kärnvapen. Strategin klargör att Länsstyrelsen är ansvarig för sanering vid kärnteknisk olycka medan kommunen är ansvarig för sanering efter kärnvapen.

I strategin framgår att saneringsplaner ska tas fram under ledning av länsstyrelserna men där bland annat kommunerna ska ingå i framtagandet. Kommunerna kommer att ha en nyckelroll i arbetet efter en kärnteknisk olycka. Inom ramen för planeringen kommer Länsstyrelsen behöva inventera bland andra kommunernas resurser, både personella och materiella.

Strategin pekar på behovet av utbildning av flera kompetenser inom bland annat kommunsektorn. Gatukontor, kommunala förvaltningar och räddningstjänst nämns i sammanhanget. I vissa fall kan kompetenshöjningar behöva ske inom kommunerna för till exempel:

- Transport av farligt gods – klass 7.
- Principer för sanering och saneringsmetoder.
- Mätningar – praktisk användning av mätinstrument.

Härutöver nämns obligatoriskt deltagande i övningar av sanering samt kommunikationsinsatser gentemot allmänheten som åtaganden för kommunerna.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 december 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret vill inledningsvis framföra att svarstiden för remissen, inklusive jul- och nyårshelgen, uppgår till en månad. Det är för kort tid för en adekvat handläggning av ärendet med tillhörande demokratisk process.

Stadsledningskontoret har inte haft möjlighet att djupare analysera remissen på grund av svarstiden men menar att strategin kan utgöra en grund för fortsatt arbete för bland annat en ny Beredskapsplan. Strategin syftar till att knyta ihop lagstiftningen och allmänna råd med den nationella beredskapsplanen. MSB bör överväga att ytterligare renodla strategin alternativt förtydliga beredskapsplanen vid revidering för att säkerställa att dokumenten förhåller sig till varandra som planerat och undvika överlappning. Båda dokumenten besvarar i nuläget frågorna vad, varför och vem som ska göra arbetet efter olycka. Strategin är bitvis detaljerad och beskriver delar som borde ingå i beredskapsplanen eller operativa vägledningar.

Stadsledningskontoret menar att strategin i första hand fokuserar på Länsstyrelsernas roll. Trots det har kommunerna en nyckelroll att spela i det faktiska arbetet i kraft av kompetens och rådighet. Kommunernas ansvar, roll och rådighet i arbetet bör därmed förtydligas.

Stadsledningskontoret noterar att under målet Samhällsviktig verksamhet som kan komma att påverkas av nedfall av radioaktiva ämnen är identifierade innan en kärnteknisk olycka inträffar är tanken att kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser ska utgöra underlag för var samhällsviktig verksamhet förekommer och hur den kan påverkas av ett nedfall av radioaktiva ämnen. I dagsläget är inte analyserna så pass detaljerade att de kan utgöra underlag på det sättet.

Stadsledningskontoret menar att under avsnittet Mätningar bör det förtydligas vilka aktörer, exempelvis kommuner, som förväntas ha en utökad förmåga till mätning.

Stadsledningskontoret har inte hunnit analysera frågan men strategin verkar utgå från befintlig lagstiftning. Det är därmed inte en ny uppgift som läggs på kommunerna med den här strategin och därmed är inte den kommunala finansieringsprincipen tillämpbar (Prop. 1991/92:150, del II 4.4.2 Finansieringsprincipen). Med det sagt är det inga försumbara resurser som ska ställas till förfogande från kommunernas sida och det sker dessutom i ett sammanhang där kommunerna ges ett allt större ansvar för olika beredskapsfrågor. Det är därför rimligt att, både utifrån den här enskilda strategin och i det sammanhang den tas fram, diskutera resurstillskott till landets kommuner i enlighet med finansieringsprincipen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.